

Miljøvennlig boligpolitikk

BOLIGFAKTA

Nr. 3 - 2017

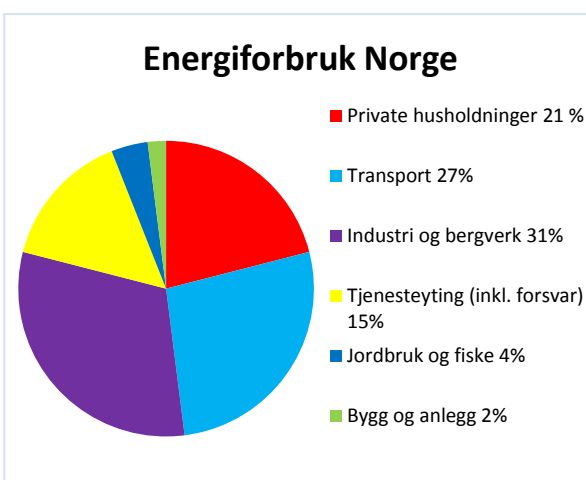
Miljøvennlig boligpolitikk

Innledning

Husholdningene står for 21 prosent¹ av energibruken i Norge. Husholdningene utgjør derfor et stort potensial med hensyn til å redusere den totale energibruken her til lands. En rekke studier viser at det er stort potensial for å energieffektivisere boliger.² Samtidig er potensialet først og fremst avhengig av om eierne av boligene anser tiltakene som kan redusere energibruken for å være økonomisk lønnsomme.³

Huseiernes Landsforbund (HL) er opptatt av miljøvennlig boligpolitikk og dette er sentralt i vårt arbeidsprogram som er vedtatt av landsmøtet. HL vil arbeide for at huseierne får rammebetingelser til å vedlikeholde og utvikle sine boliger og som motiverer dem til å opptre miljøbevisst i all sin bruk og drift av boligen gjennom boligens livsløp.

Det er fra 2016 innført nye og strengere regler for energieffektivitet i bygninger. Dette gjelder blant annet strengere krav til isolasjon av gulv og mer energieffektive vinduer. Endringene vil først og fremst få betydning for nybygg og ved hovedombygginger. Siden nye bygg utgjør om lag en til to prosent av den totale bygningsmassen per år, vil det ta tid før endringene vil gi noen betydelig miljøgevinst.

- **Huseiernes Landsforbund mener det bør innføres et skattefradrag til dem som oppgraderer boligen miljøvennlig.**

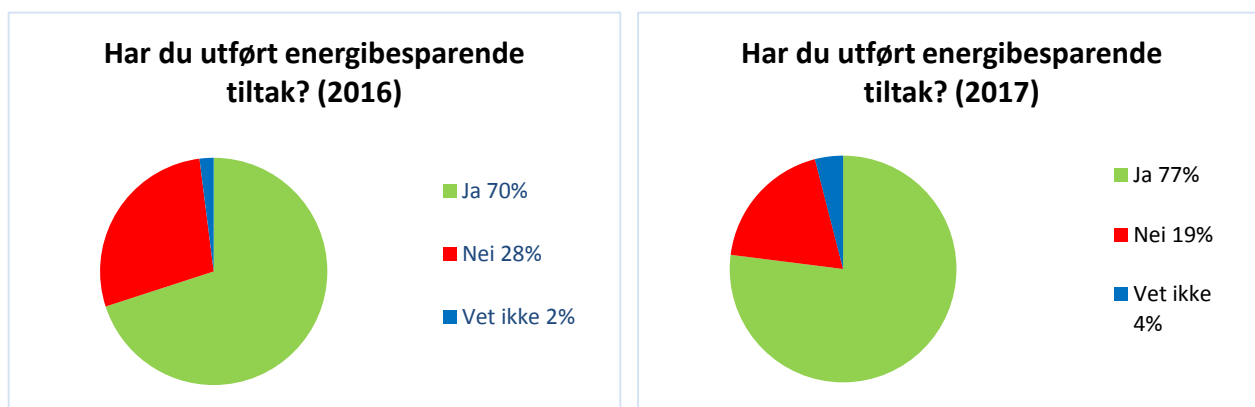
¹ Kilde: SSB, energibalanse for Norge 2015.

² Kilde: NVE, Energibruksrapporten 2012.

³ Kilde: Enova, Potensial- og barrierestudie.

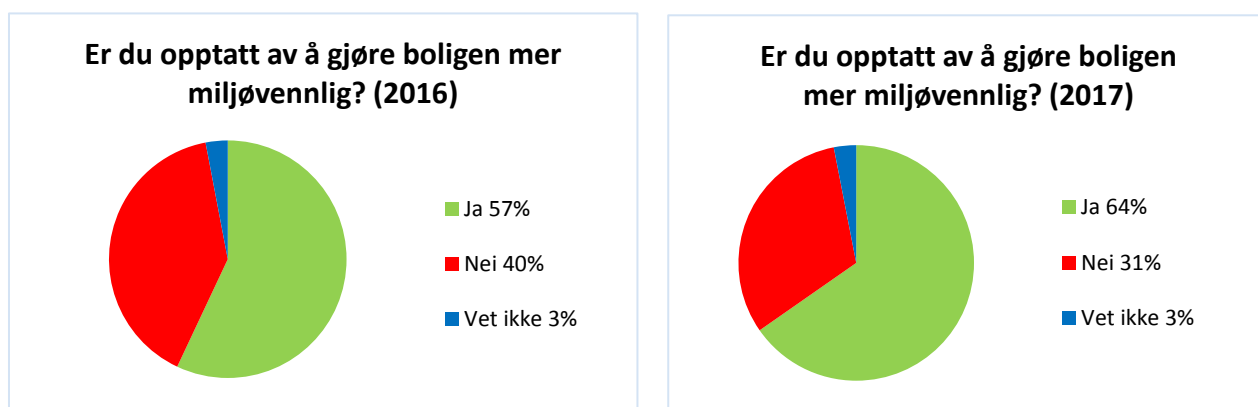
Stadig flere utfører energitiltak på bolig

77 prosent av de spurte har utført energibesparende tiltak i forbindelse med oppussing eller renovering av boligen sin. Det kommer frem i en spørreundersøkelse Ipsos har gjort på oppdrag fra Huseiernes Landsforbund. Dette er en økning på 7 prosent fra året før.

Undersøkelsen viser at energitiltak i større grad er utført blant dem over 40 år. Høyere inntekt gir også større sannsynlighet for å gjennomføre tiltak som er positive for energibruken. Det er også høyere andeler i Nord-Norge, Midt-Norge og på Vestlandet som har utført denne typen tiltak.

Vi ser også en økning når det gjelder ønske og interesse for å gjøre boligen miljøvennlig. 64 prosent svarer at de er opptatt av å gjøre boligen mer miljøvennlig og interessen øker med økende alder og inntekt. Undersøkelsen viser også at personer med partitilhørighet til Frp er minst opptatt av å gjøre boligen miljøvennlig. De med partitilhørighet i SV og MDG ønsker i størst grad å gjøre miljøvennlige tiltak på boligen.

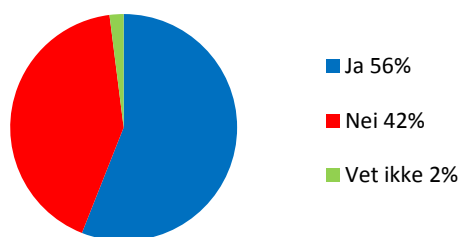

Lav kjennskap til tilskudd

Enova mener det viktigste boligeiere kan gjøre for å redusere energibruken er å etterisolere vegger eller kaldloft, installere ventilasjonsanlegg og varmestyringssystem, bytte til trelags lavenergivinduer, bytte varmekilde og bytte til strømsparende utstyr. Enova gir private husholdninger støtte til balansert ventilasjon, varmepumpe, energirådgiver biokjel, bioovn, solfanger, varmestyringssystem, varmegjenvinning av gråvann, el-produksjon, fjerning av oljekjel, oljekamin og tank. Enovas støtte til private husholdninger spenner fra 2.500 til 30.000 kroner, avhengig av tiltak.

Kun halvparten av befolkningen, 56 prosent, kjenner til at det er mulig for boligeiere å søke støtte til å få dekket en andel av kostnadene med energisparende tiltak ved oppussing, og så mange som 44% vet ikke størrelsen på tilskuddene fra Enova.

Kjenner du til at man kan søke om støtte til energibesparende tiltak?

Enova gir også støtte til helhetlig oppgradering av bolig. For å få denne støtten må vegger, vinduer, tak, gulv og dører utbedres betydelig, slik at varmetapet blir redusert med minst 30 prosent. Blant kravene er at boligens oppvarmingssystem ikke kan være basert på fossil og/eller elektrisk oppvarming alene og ventilasjon av boligen må løses på en energieffektiv måte. Enovas tilskudd til helhetlig oppgradering av bolig er på maksimalt 150.000 kroner og gjør at boligen får samme energimessige nivå som passivhus. Bare rundt 200 boligeiere fikk støtte til helhetlig oppgradering av bolig i 2016.

- **Huseiernes Landsforbund mener det bør gis støtte til boliger for å redusere energiforbruk gjennom bedre byggtekniske løsninger, etterisolering og fleksible oppvarmingsløsninger.**

HL ønsker at samfunnet innrettes på en miljøvennlig måte som også er gunstig og motiverende for huseierne. HL vil arbeide for at en betydelig større andel av overføringene til Enova skal tilbakeføres til privathusholdninger i form av støtte til enøk-tiltak. Herunder bør det gis støtte som virker motiverende og som innebærer en reell utgiftsreduksjon ved kostnadskreven miljøinvesteringer.

Det bør gis støtte til eksisterende og nye boliger for å redusere energiforbruk gjennom bedre byggtekniske løsninger, etterisolering og fleksible oppvarmingsløsninger.

Av boligeierne som har gjort energisparende tiltak på boligen og som kjenner til muligheten for å søke Enova om tilskudd, er det så mange som 86% som ikke har søkt om tilskudd.

- **Huseiernes Landsforbund mener det bør gis støtte som virker motiverende og som innebærer en reell utgiftsreduksjon ved kostnadskrevene miljøinvesteringer.**

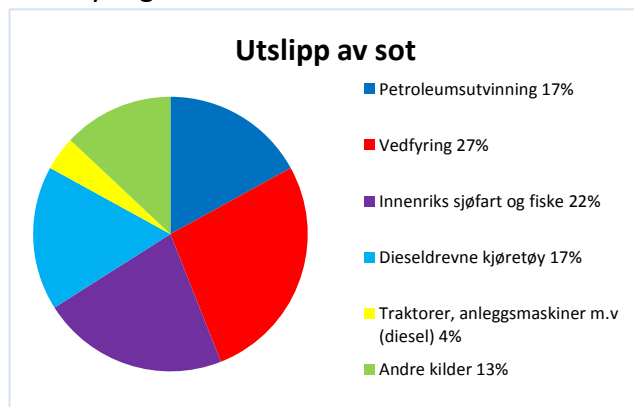

Renere vedfyring

Vedfyring er tradisjonelt den helt sentrale oppvarmingskilde i Norge, og fortsatt er det en viktig oppvarmingskilde i mange husholdninger. Ved er en fornybar ressurs vi har mye av i vårt land, og som er tilgjengelig for nær sagt alle. Ulikt fyring med fossilt brensel er vedfyring CO₂-nøytralt. Det avlaster også effekttoppene i kraftsystemet, og er en viktig reserve ved utfall av strøm-leveransen.

Det er likevel et faktum at fyring i eldre ovner gir lokale miljøskadelige utslipp av blant annet partikler, nitrogenoksider og utslipp av sot. Vedfyring er faktisk den største enkeltstående kilden til utslipp av sot i Norge.

Det er derfor gode grunner til å oppfordre husholdningene til å gå over til rentbrennende ovner, som effektivt reduserer disse skadevirkningene. Enova mener det ikke er nødvendig med økonomisk støtte til å kjøpe slike ovner.⁴ Dette er ikke Huseiernes Landsforbund enig i.

- **Huseiernes Landsforbund er tilhenger av fortest mulig å fase ut gamle vedovner som forurensere, gjennom støtte fra Enova.**
- **Det bør innføres momsfritak for rentbrennende ovner for å stimulere husholdninger til å kjøpe vedovner som forurensere mindre enn gamle.**

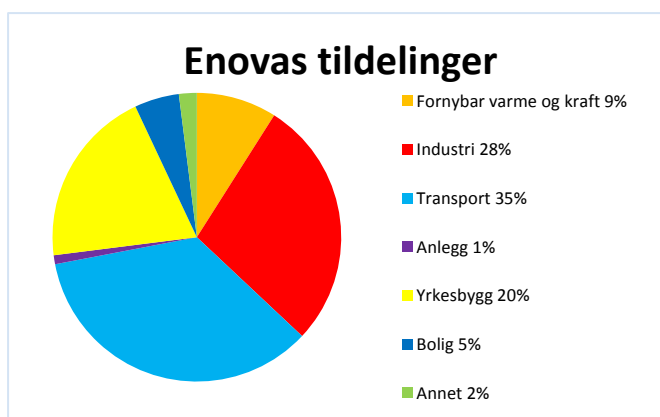
⁴ www.enova.no

Enova-støtte til husholdningene

HL mener husholdningene må stimuleres med positive tiltak fra det offentlige i miljøspørsmål, særlig fra Enova. Private husholdninger bidro over strømrregningen med 403,5 millioner kroner i 2016, men fikk kun 119 millioner igjen for enøk-tiltak. Totalt fordelte Enova 2,3 milliarder samme år.⁵

- **HL mener at minst 70 prosent av overføringene til Enova skal tilbakeføres til privathusholdninger i form av støtte til enøk-tiltak.**

Skal vi nå energimålene, trengs økonomiske virkemidler som påvirker husholdningene i riktig retning. Skattefradrag for håndverkertjenester er et tiltak som i Sverige bidrar til å sikre arbeidsplasser, vanskeliggjør svart arbeid og øker den hvite økonomien. Se mer om dette nedenfor. Norge bør komme etter, og et godt sted å starte er med tiltak som gir lavere energiforbruk.

Den svenske ROT-modellen

Den svenske ordningen med ROT-fradrag gis til privatpersoner som får utført arbeid med Rehabilitering, Oppussing eller Tilbygg på egen bolig. Privatpersoner får skattereduksjon på 30 prosent av arbeidskostnaden. Maksbeløpet for den totale skattereduksjonen er 50.000 svenske kroner pr. person pr. år. I 2013 jobbet svenske håndverkere for 30 milliarder svenske kroner i boliger og fikk betalt 15 milliarder svenske kroner fra boligieierne og 15 milliarder svenske kroner fra staten.⁶

Siden innføringen i 2008 har ordningen vært en formidabel suksess i Sverige og medført mindre svart arbeid. I Sverige hadde ordningen med ROT-fradrag skapt 21.000 heltidsjobber i 2014.⁷

Huseiernes Landsforbund ønsker en lignende modell som begrenses til utførte energitiltak i boliger. Arbeidsledigheten er fortsatt høy og var på 4,2 prosent i januar 2017.⁸ Norges Bank anslår at arbeidsledigheten vil være om lag uendret frem mot sommeren.⁹

- **Huseiernes Landsforbund ønsker skattefradrag for privatpersoner som får utført miljøvennlige tiltak på boligen. Dette vil være et viktig tiltak som stimulerer til å redusere energibruken i Norge og skape flere arbeidsplasser.**

⁵ www.enova.no

⁶ Kilde: Statistiska Centralbyrån

⁷ Kilde: Företagarna

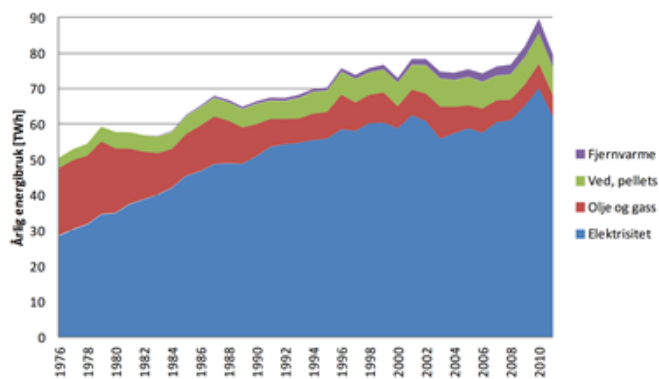
⁸ Kilde: SSB

⁹ Kilde: Norges Bank, Pengepolitisk rapport 1/2017.

Energibruk i boliger

Stortinget besluttet i 2016 at det skal spares 10 TWh i eksisterende bygg fra dagens situasjon til 2030. I dag bruker bygningsmassen i overkant av 80 TWh.

Bygningsmassen bruker i overkant av 80 TWh

Figur 2.5 Energibruk etter vare i husholdninger og tjenesteytende næringer. Kilde NVE / (SSB, 2012)

Huseiernes Landsforbund (HL) er en landsomfattende interesseorganisasjon for eiere av hus, leiligheter, sameier, borettslag og gårdeiere. Forbundet har 220 000 medlemmer.

Kontaktpersoner Huseiernes Landsforbund:

Leder, samfunnsavdelingen Kristin Gyldenskog

Tlf. 41 40 27 47

Rådgiver, samfunnsavdelingen Elsa Näsström

Tlf. 22 47 86 43